

پوهنتون كاردان
KARDAN UNIVERSITY

سیرت نبی علیه السلام

سمسټر: دوم

درس: پنجم

استاذ: حامد مصباح

فهرست

- مرور مختصر به در گذشته
- نتایج متوقع از درس
- نبردهای خونین
- نخستین جنگ سرنوشت ساز در تاریخ اسلام (غزوه بدر)
- غزوه احد
- غزوه بنی نضیر

مرور مختصر به درس گذشته

- واقعات بعدی بیعت عقبه

- میثاق های همبستگی

- هجرت به مدینه

- میثاق همبستگی اسلامی

- هجرت پیامبر [?]

- پیمان با یهود

- پیمان برادری میان مسلمانان

نتایج متوقع از درس

- خواندن اسباب جنگها و تفاسیل غزوات النبي عليه السلام.

نبردهای خونین

• کارشکنیهای قریش

• بستن راه مسجد الحرام

• اذن جهاد

• **أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ (حج:39)**

یعنی: «اجازه داده شد برای آنانی که می خواهند بجنگند (بدان علت) که به آنها ظلم شده است. قطعاً خداوند بر یاریشان تواناست.»

• غزوه ها و سریه های پیش از جنگ بدر

نخستین جنگ سرنوشت ساز در تاریخ اسلام (غزوه بدر)

- انگیزه جنگ
- تعداد سپاه اسلام و تقسیم فرماندهیها
- رسول خدا ﷺ آمده خروج شد؛ بنا بر اختلاف روایات، 313 یا 314 یا 317 تن، آن حضرت را همراهی کردند؛ 82 یا 83 یا 86 نفر از مهاجرین، 61 تن از اوس و 170 تن از خزرج.
- چگونگی آرایش نظامی سپاه مکه:
- در آغاز، نیروهای این سپاه تقریباً هزار و سیصد مرد جنگجو بودند؛ یکصد اسب و ششصد زره داشتند و شترانشان آنقدر زیاد بود که شمارشان مشخص نیست. فرمانده کل، ابوجهل بن هشام بوده و نه نفر از سران و بزرگانشان، مسئول پشتیبانی و تدارکات لشکر قریش بودند. بعضی روزها، نه شتر و بعضی روزها، ده شتر برای غذای لشکر، می کشتند.

ادامه... غزوه بدر

• تلفات دو جانبه:

• منابع در آمار تلفات و اسیران این جنگ دچار اختلاف هستند؛ با این وجود قریب به ۷۰ تن از ایشان کشته و تقریباً به همین تعداد اسیر شدند و بسیاری از بزرگان قریش مانند ابوجهل و امیه بن خلف که تا آخرین لحظه بر جنگیدن اصرار داشتند نیز کشته یا اسیر شدند. از میان ۷۰ کشته قریش، ۱۳ تن از آنان از سران بودند و چند نفری نیز از مسلمانانی بودند که مجدد به شرک گرویده بودند. از جانب مسلمانان، فقط ۱۵ تن — به تفکیک: ۶ تن از مهاجرین و ۸ تن از انصار — در حین نبرد یا پس از آن بر اثر جراحات وارده کشته شدند.

غزوه احد

• مکان و تاریخ وقوع جنگ:

غزوه أُحُد نبردی بود که در نزدیکی کوه احد در جنوب غربی عربستان، میان سپاه مسلمان مدینه به رهبری محمد علیه السلام و سپاه مشرکین مکه به رهبری ابوسفیان در گرفت. نبرد احد دومین جنگ سپاه مکه با مسلمانان بود؛ که پس از غزوه بدر در سال سوم هجرت برابر با ۶۲۵ (میلادی) در گرفت.

ادامه... غزوه احد

• تعداد لشکر دو جانبه:

• از طرف مسلمانان: ۷۰۰ پیاده، ۵۰ کماندار، ۴ سواره

• از طرف مشرکین: ۳۰۰۰~۴۰۰۰ پیاده، ۳۰۰۰ شتر، ۲۰۰ سواره

ادامه... غزوه احد

• تلفات دو جانبه:

- از طرف مسلمانان: ۷۰~۷۵ شهداء
- از طرف مشرکین: ۲۰ تا ۳۵ کشته

غزوه بنی نضیر

• مکان و تاریخ وقوع جنگ:

غزوه بنی نضیر یکی از غزوات محمد علیه السلام در سال چهارم هجری قمری است که بین نیروی اسلام و قبیله بنی نضیر رخ داده است. قبیله بنی نضیر، قبیله ای یهودی ساکن در مدینه بودند که پس از هجرت محمد به مدینه، با وی معاهده امضاء نمودند. علت نامگذاری آنها به بنی نضیر، سکونت آنان در نزدیکی کوهی به نام نضیر بوده است. بنا بر گزارش برخی منابع، این قبیله از نسل هارون بن عمران بوده اند.

ادامه... غزوه بنی نضیر

• دلیل جنگ و نتیجه جنگ:

برخلاف تعهدی که پیش از آن توسط بنی نضیر با مسلمانان بسته شده بود، رهبران این گروه یهودی، قصد ترور محمد علیه السلام را کردند؛ اما پس از آگاهی محمد از این توطئه، به این قبیله لشکرکشی کرد و پس از محاصره‌ای طولانی، اهالی قبیله تسلیم شدند. پس از تسلیم یهودیان بنی نضیر، ۱۵ روز فرصت از جانب محمد به اهالی قبیله داده شد تا هر کدام به اندازه یک بار شتر را با خود همراه ساخته و از مدینه خارج شوند. اموال باقی مانده همگی از آن پیامبر محسوب شد و پیامبر آنها را با کسب رضایت انصار، بین مهاجرین تقسیم کرد.

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

درس و عبرت

تبصره در رابطه به درس

منابع مضمون

- 1. سيرة ابن هشام، لابن هشام.
- 2. السيرة النبوية، للشيخ ابو الحسن الندوي.
- 3. السيرة النبوية، دروس و عبر، شيخ مصطفى السباعي.
- 4. السيرة النبوية، عرض وقائع وتحليل أحداث، شيخ علي محمد الصلابي.
- 5. فقه السيرة، شيخ رمضان البوطي.
- 6. تاريخ الخلفاء للإمام السيوطي.
- 7. التاريخ الإسلامي لإبراهيم الشريقي.
- 8. كتب التاريخ الإسلامي، للشيخ علي محمد الصلابي .

پوهنتون كاردان
KARDAN UNIVERSITY

تشكر